

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 83/02-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2002 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. H., bytom Ž., a E. H., bytom Ž., zastúpených advokátom JUDr. I. M., Ž., ktorou namietajú porušenie čl. 41 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 2845/01 z 10. januára 2002, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. H. a E. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2002 doručená sťažnosť Ing. I. H. a E. H. (ďalej len „navrhovatelia“), obidvaja bytom Ž., zastúpených advokátom JUDr. I. M., Ž., označená ako „Sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd“.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že navrhovatelia ňou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 41 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 2845/01 z 10. januára 2002. Krajský súd ako súd odvolací preskúmaval rozhodnutie Okresného súdu v Žiline (ďalej len „okresný súd“), ktorý uložil navrhovateľom povinnosť vypratať byt pozostávajúci z troch izieb, kuchyne a príslušenstva, nachádzajúci sa na druhom poschodí domu č. 20 na ulici A. K. a odovzdať tento byt Slovenskému rybárskemu zväzu RADA, A. K. 20, Žilina v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Krajský súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdil. Navrhovatelia namietali, že krajský súd nesprávne právne posúdil vec, pretože sa nezaoberal absolútnou neplatnosťou nájomnej zmluvy na dobu určitú ani ju nijakým právne relevantným spôsobom neodôvodnil. Tým, že súd rozhodol o povinnosti navrhovateľov vypratať byt a nepriznal im bytovú náhradu, realizáciou tohto rozsudku by sa rodina s dvoma maloletými deťmi ocitla bez strechy nad hlavou.

Ďalej navrhovatelia uvádzajú, že „V zmysle čl. 41 Ústavy SR je povinnosťou štátu pomáhať rodine ako základnej jednotke spoločnosti. Ústava SR ako základný právny dokument štátu zaručuje rodine ochranu, tým, že zakotvuje, že manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona... Právoplatným rozhodnutím súdu o povinnosti sťažovateľov vypratať byt bez zabezpečenia bytovej náhrady došlo k porušeniu práv sťažovateľov a ich maloletých detí chránených v čl. 41. Napriek tomu, že Ústava SR zaručuje maloletým deťom osobitnú ochranu, v danom prípade im hrozí, že zostanú spolu so svojimi rodičmi bez domova“.

Podľa názoru navrhovateľov jediným spôsobom zabezpečenia ochrany rodiny navrhovateľov a osobitne ich maloletých detí je vyhovenie ich sťažnosti.

Na základe uvedeného navrhovateľa navrhli, aby ústavný súd vydal nález, že ústavnej sťažnosti sa vyhovuje; základné právo navrhovateľov garantované ústavou v čl. 41 ods. 1 a 5 bolo právoplatným rozsudkom krajského súdu z 10. januára 2002 sp. zn. 5 Co 2845/01 porušené; rozsudok krajského súdu z 10. januára 2002 sp. zn. 5 Co 2845/01 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. „Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, ...môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený...“ (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Navrhovatelia v sťažnosti namietali porušenie ich základného práva podľa čl. 41 ods. 1 a 5 ústavy rozsudkom krajského súdu. Z čl. 51 ústavy, ktorý obsahuje vlastné interpretačné pravidlo k niektorým ustanoveniam článkov ústavy, medzi ktoré patrí aj čl. 41 ústavy, vyplýva, že domáhať sa práv uvedených v týchto článkoch sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Základným zákonným predpisom, ktorý zásadným spôsobom upravuje otázky manželstva, rodičovstva a rodiny je zákon o rodine, a preto navrhovatelia sa môžu domáhať svojich práv a práv ich detí v rozsahu, ktorý im garantuje vyššie uvedený právny predpis.

Zákon o rodine v intenciách svojich zásad v jednotlivých ustanoveniach chráni manželstvo ako základ rodiny a prostredie pre riadnu výchovu detí a poskytuje ochranu rodine, ktorú rešpektuje ako základný článok spoločnosti. Avšak z jednotlivých ustanovení tohto zákona pri definovaní právnych pravidiel týkajúcich sa výchovy, výživy, zastupovania a spravovania vecí detí jednoznačne vyplýva prvoradá úloha rodičov vo vzťahu k deťom

a štát nastupuje vtedy, ak rodičia nie sú schopní plniť svoje povinnosti, resp. zneužívajú svoje rodičovské práva. V tomto prípade nie je preukázané, že rodičia neboli schopní riadne vykonávať svoje práva a povinnosti pri výchove detí. Ústavný súd vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku krajského súdu konštatuje, že majetkové pomery rodičov nie sú na takej úrovni, aby reálne nevedeli zabezpečiť potreby celej rodiny. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľ je zamestnaný na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru Žilina na ekonomickom odbore. Navrhovateľ mal reálnu možnosť získať služobný byt u tohto zamestnávateľa, avšak tým, že neaktualizoval svoju žiadosť o pridelenie služobného bytu v stanovenom termíne, bol vyradený z evidencie uchádzačov ako uchádzač, ktorý neprejavil aktuálny záujem o pridelenie služobného bytu. Navrhovatelia majú kúpené podkrovné priestory v obytnom dome súp. č. 639 nachádzajúcom sa na parcele KN č. 1663/1 – územie Žilina. Podľa názoru ústavného súdu pokiaľ navrhovatelia nemajú dostatok finančných prostriedkov na vybudovanie bytu vo vyššie uvedených podkrovných priestoroch, majú reálnu možnosť riešiť svoje bývanie zabezpečením podnájmu bytu v súlade s ustanovením § 719 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa skutočnosti, že krajský súd sa nezaoberal absolútnou neplatnosťou nájomnej zmluvy na dobu určitú ani ju nijakým právne relevantným spôsobom neodôvodnil, ústavný súd konštatuje, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov tejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (pozri obdobne napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 24/00 a sp. zn. I. ÚS 15/01). Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal s námietkami navrhovateľov, ktoré uplatnili aj pred ústavným súdom, spôsobom, ktorý nemožno považovať za svojvoľný.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku okrem iného uviedol, že „dospel jednoznačne k záveru, že navrhovateľ uzavrel s odporcami zmluvu o nájme predmetného bytu na dobu určitú... Skutočnosť, že odporcovia si boli vedomí, že sa jedná o nájom na dobu určitú

nespochybniteľne potvrdzujú aj dodatky č. 1 a č. 2 k tejto nájomnej zmluve, kde v dodatku č. 1 sa predlžuje doba nájmu na dobu určitú do 31. 12. 1996 a v dodatku č. 2 zo dňa 10. 12. 1996 sa doba nájmu predlžuje na dobu určitú do 30. 6. 1997. Aj potom, vedomý si doby nájmu na dobu určitú, žiadal odporca 1/ o ďalšie predĺženie tejto doby navrhovateľa...“.

Na základe vyššie uvedených dôvodov bola sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2002